

Aust-Agder fylkeskommune

Serviceboks 606
4809 ARENDAL

Deres ref.:

Vår ref.: 2001/159
MA2-M4 TOTU 475.1

Saksbeh.:

Dato: 19. februar 2004

■ **Konkurranseloven § 2-2 d) - påpekning av konkurransebegrensende virkninger ved tildeling av lokalbussrettigheter**

Vi viser til møte med Aust-Agder Fylkeskommune 20. august 2003 i Konkurransetilsynets lokaler. Foranledningen for møtet var at tilsynet ønsker å påpeke konkurransemessige virkninger av organiseringen av lokal og regional busstrafikk i Aust-Agder.

I henhold til konkurranseloven § 2-2 d) er en av Konkurransetilsynets oppgaver å påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak, eventuelt ved å fremme forslag med sikte på å forsterke konkurransen.

Aust-Agder fylkeskommune ga i møtet med tilsynet uttrykk for at de i nær fremtid ville gjennomføre endringer i organiseringen av lokal og regional busstrafikk. Konkurransetilsynet har derfor forventet en videre behandling av saken. Etter hva vi kan se er det fremdeles ikke gjennomført endringer, og vi finner derfor grunn til å påpeke enkelte konkurransemessige virkninger av organiseringen av lokal og regional busstrafikk i Aust-Agder fylkeskommune.

Problemstillingen

Risdal Touring AS (heretter Risdal) har ved brev til Konkurransetilsynet av 19. mai 2003 samt senere henvendelser gjort tilsynet oppmerksom på at tildeling av lokalbussrettigheter i Aust-Agder påvirker konkurransen i ekspressbussmarkedet. Risdal og Nettbuss Sør AS (heretter Nettbuss) er konkurrenter på ekspressbussruten Kristiansand – Arendal – Oslo. Nettbuss er rettighetshaver til de fleste lokalbussruter i Aust-Agder. Risdal hevder at Nettbuss som innehaver av lokalbussrettigheter kan organisere lokalbussavganger på en slik måte at de kan benyttes som matebusser til ekspressbussavganger. Nettbuss slipper dermed kostnader ved å ha egen tilbringertjeneste, noe som gir Nettbuss et konkurransefortrinn i ekspressbussmarkedet. Risdal hevder at de mister markedsandeler som følge av dette.

Nettbuss har i brev til Konkurransetilsynet av 11. juli 2003 opplyst at lokalrutene korresponderer med Nettbuss' ekspressbussavganger for inntil 5 av 8 avganger.

Risdal søkte den 7. mai 2003 om lokalbussrettigheter for strekningene Risør – Vinterkjær – Arendal, Risør – Vinterkjær – Kristiansand samt Arendal – Kristiansand. Risdal opplyser i brev

til tilsynet av 6. januar 2004 at Aust-Agder fylkeskommune fremdeles ikke har tatt stilling til søknaden.

Konkurransetilsynets vurdering

Konkurransetilsynet vil påpeke at Aust-Agder fylkeskommune bør ta hensyn til konkurransesituasjonen i ekspressbussmarkedet ved tildeling av lokalbussrettigheter. En aktør med markedsrett i ekspressbussmarkedet vil kunne utnytte fordelene av lokalbussrettigheter til å styrke sin markedsrett. Dette kan medføre at konkurransen i ekspressbussmarkedet begrenses i strid med konkurranselovens formål i § 1-1.

Det kan heller ikke utelukkes at tildeling av lokalbussrettigheter vil kunne gi opphav til negative konkurransemessige virkninger og ineffektiv ressursbruk gjennom krysssubsidiering av virksomheten i andre markeder, i dette tilfellet ekspressbussmarkedet. Konkurransetilsynet finner derfor grunn til å understreke viktigheten av at offentlig støtte til drift av lokalbussruter ikke kan benyttes til å finansiere ekspressbussvirksomhet.

Tilsynet vil understreke at Aust-Agder fylkeskommune ved kjøp av lokalbusstjenester bør velge en løsning som gir best mulig samfunnsøkonomisk ressursbruk. Dette oppnås ved å legge til rette for konkurranse mellom tilbyderne, for eksempel gjennom anbudsutlysning av lokalbussvirksomhet.

Aust-Agder fylkeskommune har som nevnt gitt uttrykk for at de vil gjennomføre endringer i organiseringen av lokal og regional busstrafikk i den hensikt å motvirke problematikken med matebusser som det er gjort rede for over. Konkurransetilsynet er kjent med at fylkeskommunen i den sammenheng har tatt initiativ til en rutesamordning mellom Nettbuss og Risdal. Tilsynet vil understreke at en fordeling av avganger mellom to konkurrenter er i strid med forbudet mot markedsdeling i konkurranseloven § 3-3.

Konkurransetilsynet ber om å bli holdt orientert om eventuelle tiltak som gjennomføres for å motvirke at tildeling av lokalbussrettigheter påvirker konkurransen i ekspressbussmarkedet.